УДК: 811.111-26
DOI: 10.31651/2226-4388-2020-28-135-142

СУЧАСНИЙ ПЕРЕКЛАД І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

І. Ю. Головаш, старший викладач кафедри іноземних мов
Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
(Харків, Україна)
e-mail: iyug@i.ua
ORCID: 0000-0002-4849-3321
С. В. Кобяков, доцент кафедри іноземних мов
Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
(Харків, Україна)
e-mail: skobyakov70@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4597-4277
М. Ю. Погодіна, старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
(Харків, Україна)
e-mail: mariapogodina2902@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4629-561X

У статті переосмислено проблему перекладу загалом та сучасного перекладу як засобу міжкультурної комунікації. Сучасний переклад з однієї мови на іншу все рідше виконує роль механічного відтворення термінів. Історично переклад так само пройшов етап простої заміни одних образів на інші. Процес перекладу, безсумнівно, необхідно розглядати як акт міжкультурної соціальної комунікації, у ході якої між джерелом і реципієнтом відбувається обмін фразовою або текстовою інформацією. Переклад являє собою процес перекодування думок, висловлених однією мовою, засобами іншої мови, або ж під час перекладу засобами третьої мови, він є посередником у межах одного сету, де відбувається полікультурна комунікація. На основі проведеного дослідження ми з'ясували, що правильний переклад є ефективним засобом міжкультурного спілкування в умовах глобалізації – це можливість показувати, заявляти й розмірковувати над тим, як переклад стає інструментом спілкування в різних спільнотах у світі з його ефективним розвитком через різні соціокультурні та лінгвістичні експерименти. Це також спроба об'єднати жанри міждисциплінарного навчання – культурологію, лінгвістику й дослідження глобалізації.

Ключові слова: *процес перекладу, міжкультурна комунікація, цілісність і зв'язність тексту, паралельний переклад, мовець, реципієнт, суб'єкти комунікації, функція спілкування.*

Актуальність. Сучасний глобальний світ не може існувати без сучасного якісного перекладу, який ураховує всі елементи суспільства й індивіда в суспільстві (культуру, психологію, етику, естетику), що і є основою міжкультурної комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що філологи, лінгвісти, фахівці з семіотики та безпосередньо перекладачі по-різному трактують наявні види перекладу під час безпосередньої або опосередкованої комунікації. Але всі сходяться на думці, що необхідно розглядати саме усний та письмовий переклади як основні. Сучасні автори, такі як О. Бабченко [1], О. Білоус [2], В. Манакін [5], уважають, що підґрунтям перекладу обов'язково є когнітивні здібності перекладача. Науковці використовують термін «когнітивна готовність», що означає ментальну підготовку до необхідності діяти індивідуально та компетентно в складних і непередбачуваних умовах, що охоплює знання, уміння, здібності й стосунки [1, с. 13]. Деякі автори переконані, що наукова модель когнітивної готовності до перекладу може послужити основою для розроблення дидактичної моделі, «допоможе забезпечити високий рівень сформованості особистості перекладача-професіонала» [2, с. 72–73].

Розвиток міжкультурної комунікації вимагає перекладу дискурсу в широкому сенсі й зокрема текстового перекладу учасників-комунікантів, представників неоднакових культурних спільнот людей у різні періоди історії. Переклад як вид діяльності існує тисячі років і, безсумнівно, з'явився в період перших спроб міжкультурної і, як результат, міжмовної комунікації людей. Переклад з'явився задовго до появи писемності, проте підтвердження цього факту стало можливим тільки після тривалого вивчення, ретельного аналізу й логічних висновків учених-лінгвістів і спільноти перекладачів на різних етапах історії. Перша згадка про перекладачів та переклади взагалі – глиняні таблички 23 ст. до н. е. Перші документальні пам'ятки – 15 ст. до н. е. – переклади дипломатичного листування з давньоєгипетської мови на аккадську мову клинописом. Перший перекладач, ім'я якого відоме, – Анхурмес, верховний жрець із Тінісу (14 ст. до н. е.). У різні періоди розвитку суспільства до перекладача, з одного боку, ставилися як до обслуги, зневажливо, бо він умів говорити мовою «знехтуваних». З іншого боку, перекладачі представляли особливі професійні групи й мали ієрархію, їх уважали вищим (інтелектуальним) станом.

Мета статті – проаналізувати, як міжкультурна комунікація впливає на збереження лексичних, граматичних і стилістичних особливостей мови під час перекладу.

Предметом нашого дослідження стало використання різноманітних видів перекладу (усного, письмового) з урахуванням міжкультурної комунікації. Усний переклад називають «синхронним», хоч автори статті вбачають неточність у використанні цього терміна, це більшою мірою стосується семантичного поля, оскільки «синхронність» у загальному розумінні просто не можлива через фізіологічні, механічні, мовні й навіть психологічних причин. Ми вважаємо, що «паралельний переклад» – це точніший термін, що характеризує цей вид комунікації. Однією з різновидів усного перекладу є також усний переклад з аркуша.

Усний послідовний переклад передбачає, що мовець робить паузи, даючи перекладачеві змогу обробити й передати сказане. Зазвичай усний послідовний переклад застосовують для громадських заходів: переговорів, презентацій, брифінгів, прес-конференцій, семінарів та тренінгів. Виокремлюють також фразовий переклад як різновид послідовного, конференц-переклад як окремий різновид, що передбачає елемент акторської майстерності та психологічної стійкості перекладача, шушутаж (нашіптування) і машинний переклад, або переклад за допомогою сучасних технологій з використанням елементів штучного інтелекту (широко використовуваний у google-translate).

Переклад – це передавання змісту усного висловлення або письмового тексту засобами іншої мови. Переклад дослівний – це переклад іншомовного тексту шляхом механічної підстановки на місце слів мови-джерела їхніх еквівалентів у мові, на яку перекладають, за збереження іншомовної конструкції. Цей різновид перекладу дуже часто використовують сучасні китайські товаровиробники.

Матеріали і методи дослідження. На сучасному етапі розвитку міжкультурної комунікації текст є основним компонентом перекладу. Текст у лінгвістиці кваліфікують як цілісну одиницю комунікації, загальний задум і зміст якого передають через мовні одиниці. Т. М. Дрідзе дає таке визначення тексту: «Текст – як складний знак і цілісна одиниця спілкування – це деяка система смислових елементів функціонально (тобто для конкретної мети спілкування) об'єднаних в єдину замкнуту ієрархічну комунікативно-пізнавальну систему загальною концепцією або задумом (комунікативним наміром суб'єктів спілкування)» [3, с. 57].

У мовній діяльності текст розглядають як вербальний, у знаковій формі – зафіксований (в усній або письмовій формі) результат роботи думки й мови. Автори цієї статті вважають, що найбільш точно це передала Ф. А. Циткіна, урахувавши не тільки лінгвістичні, але й психолінгвістичні ознаки тексту як праці й результату процесів говоріння й розуміння суб'єктів комунікації: «усі мовні величини, якими ми оперуємо в слові й граматиці, є концептами, що в безпосередньому досвіді (ні в психологічному, ні в

фізіологічному) нам зовсім не дані, а можуть бути виведені нами лише з процесів говоріння і розуміння, які я називаю, у такій їх функції, мовним матеріалом... Під цим останнім я розумію, отже, не діяльність окремих індивідів, а сукупність усього, що говоримо та розуміємо в певній конкретній ситуації в ту чи ту епоху життя суспільної групи. Мовою лінгвістів – це тексти» [7, с. 26].

Збереження цілісності й зв'язності тексту під час перекладу для іншого культурного мовного середовища є найбільш складним і важливим процесом у міжкультурній комунікації. Цілісність тексту – його базова характеристика як предмета комунікації. На відміну від зв'язності, що визначає зовнішню організацію тексту, цілісність формує змістову, смислову його єдність. Порівняно зі зв'язністю, категорією лінгвістичною, цілісність є психолінгвістичною категорією, безпосередньо не співвідносною з лінгвістичними одиницями, вона виникає в процесі усвідомлення й розуміння тексту як результат аналітико-синтетичної діяльності реципієнта [4, с. 48].

В акті комунікації автор за допомогою тексту висловлює деякий зміст, який повинен виникнути в реципієнта внаслідок сприйняття цього тексту. Мета комунікації – забезпечити максимальний збіг змісту з образами змісту тексту. Саме цей зміст (що в психіці людини) – неусвідомлюване, повністю динамічне представлення про деякий об'єкт як предмет комунікації, – можна визначити як цілісність [5, с. 29].

Цілісний текст витлумачують як такий, що «під час переходу від одного послідовного щабля смислової компресії до іншого, глибшого, зберігає для сприймання смислову тотожність, втрачаючи лише маргінальні елементи. Інакше кажучи, тільки той текст по-справжньому осмислений, основний зміст якого можна представити в будь-якій стислій формі» [5, с. 31].

Якщо в результаті сприйняття, усвідомлення тексту в реципієнта не виникає цілісного уявлення про предмет комунікації, відбувається порушення спілкування або через учасника, який недостатньо цілісно представив текст, або через реципієнта, який не готовий до його усвідомлення з якихось причин (рівень знання мови, предмета, сформованості навичок, освіти тощо). Цілісність є характеристикою більш важливою й суттєвою, ніж зв'язність, оскільки формально зв'язний текст без цілісності втрачає сенс. З огляду на те що у сфері наукової комунікації точність перекладу, однозначність, адекватність, істинність інформації мають першорядне значення, бо, по суті, істинність визначає зміст наукової діяльності та наукового спілкування, то експлікації, тобто цілісному висловленню, підпорядковані всі мовні засоби.

Процес перекладу можна сприймати як акт міжкультурної соціальної комунікації, у ході якої відбувається обмін інформацією між мовцем і реципієнтами. Переклад можна уявити собі як процес перекодування думок, висловлених однією мовою, засобами іншої мови.

Переклад як діяльність з обміну інформацією можна представити в термінах теорії інформації, оскільки він має всі компоненти комунікації, що містить такі елементи: джерело інформації (номінант), канал комунікації (середовище, у якому передають повідомлення), реципієнт (той, хто сприймає інформацію). Комунікація як процес обміну інформацією відбувається в інтракультурному середовищі, суб'єкти якого мають спільну мову й загальний соціальний досвід, ту саму систему культурних цінностей та орієнтацій. На відміну від комунікації, переклад являє собою двомовну комунікацію, коли обмін інформацією відбувається за допомогою двомовних кодів. Суб'єктів комунікації в перекладі більше, оскільки, крім двох комунікантів (відправника повідомлення й реципієнта), є особа, що в процесі перекладу декодує повідомлення на первинному коді й кодує його за допомогою знаків вторинної мови. Це перекладач, який володіє двома мовами. Він постає опосередкованою ланкою між джерелом інформації (автором тексту, який повідомляють) й адресатом – одержувачем інформації іншою мовою. Однак перекладач може поставати й у ролі одержувача повідомлення від відправника, і в ролі

відправника повідомлення адресатові іншою мовою. У процесі перекладу відправник (автор тексту, той, хто говорить) передає повідомлення або в опредметненому вигляді (текст), або безпосередньо в непредметному вигляді (усне повідомлення). Це повідомлення закодоване на первинному, вихідному мовному коді. Перекладач, який володіє первинною мовою, приймає це закодоване повідомлення, розшифровує його, осмислює й усвідомлює для себе. Потім перекладач трансформує отримане повідомлення в аналогічний текст, але вже іншою мовою. Коли перекладач, осмисливши отриману інформацію після ознайомлення з нею в непредметному вигляді (знаки первинного коду перетворюються в елементи динамічної мовно-мисленнєвої діяльності), знову опредметнює її, перетворивши в опредметнений текст – перетворену форму своєї життєдіяльності. Одержувач повідомлення – реципієнт – у процесі ознайомлення з опредметненим вторинною мовою продуктом праці перекладача знову розпредмечує цей текст, але вже на основі знаків іншої мовної системи.

Результати дослідження та їх обговорення. Переклад витлумачено як різновид комунікації, оскільки його складники подібні до структурних компонентів спілкування: комуніканти, взаємодія, код, функції, результат. Однак цей різновид комунікації має свої особливості, що виявляється, по-перше, у більшій кількості суб'єктів спілкування. У цьому разі комунікують не дві (один говорить, інший слухає), а три особи: комунікант 1, опосередкований комунікант, реципієнт.

По-друге, процеси говоріння й розуміння нібито повторюються, тому що спочатку відбувається передавання інформації між відправником вихідного повідомлення й перекладачем, який постає реципієнтом. Це реципієнт 1, що приймає інформацію на первинному мовному коді й декодує її. У процесі трансформації тексту за допомогою знаків іншої мови і його передавання адресатові, носію цієї мови, перекладач постає в ролі відправника повідомлення, але вже іншою мовою. Реципієнтом 2 в цьому разі буде одержувач повідомлення перекладача.

По-третє, у процесі перекладацької діяльності залучено дві мови – первинна вихідна мова (ВМ) і вторинна мова – мова перекладу (МП).

По-четверте, у ході актуалізації перекладацької діяльності реалізовані певні функції, зокрема комунікативна (функція спілкування й обміну інформацією), репрезентативна (представлення вихідного тексту іншою мовою, збереження правильності оригіналу), регулятивна (регульована нормами, постулатами спілкування).

По-п'яте, міжкультурна комунікація – це різновид опосередкованої комунікації. Г. Йегер характеризує її як комунікацію, «що переходить мовні кордони (sprachrenzenüberschreitendekommunication). Цей різновид комунікації реалізований у таких формах: а) партнер А і партнер В спілкуються мовою La; б) партнер А використовує мову La, а партнер В – мову Lb, оскільки кожен із них рецептивно володіє мовою іншого; в) А і В використовують у роботі з текстом третю мову, яку кожен із них знає, окрім своєї рідної мови; г) А і В не мають спільної мови, й оскільки безпосереднє спілкування між ними неможливе, воно повинно бути опосередкованим» [6, с. 78].

Відмінною рисою процесу опосередкованої комунікації є те, що в ньому, крім двох звичайних для будь-якого комунікативного процесу етапів (породження вихідного тексту партнером А й сприйняття тексту партнером В), є ще й проміжна фаза (перекодування з однієї природної мови на іншу). Цю фазу називають мовним посередництвом (sprachmittung), а особу, яка його провадить, – мовним посередником (sprachmitter) [9, с. 81–83]. У концепції опосередкованого перекладу Г. Йегера звернено увагу на особливе місце перекладу як опосередкованої комунікації, однак ця ознака не є диференційною для перекладу.

По-шосте, класифікувальна ознака перекладу як виду міжкультурної комунікації – його громадське призначення, суть якого полягає в здатності задовольняти потреби суспільства. На думку В. В. Коптілова, громадське призначення перекладу – його постійна

ознака, наявна в усіх його реалізаціях. «Громадське призначення перекладу полягає в тому, щоб максимально (у визначених лінгвістичних або екстралінгвістичних умовах) наблизити двомовну комунікацію з перекладом до «природної», одномовної комунікації як щодо виконуваних комунікативних функцій, так і щодо засобів їх реалізації» [4, с. 33–41].

По-сьоме, результат перекладу як міжкультурної комунікації відрізняється від результату звичайної міжкультурної комунікації, тому що продукт перекладацької діяльності оформлюється не спільною мовою, якою володіють партнери, а іншою – третьою – мовою одержувача перекладеного тексту.

По-восьме, специфіка перекладу як міжкультурної комунікації полягає «в триєдиному ототожненні двох різномовних текстів. Таке комунікативне уподібнення вихідного й кінцевого тексту відрізняє переклад від будь-яких інших способів передавання іншою мовою» [6, с. 33]. Переклад не зводиться до акту писемного або усного мовлення перекладача. Він являє собою акт міжкультурної комунікації, у якому беруть участь два тексти різними мовами, об'єднані в цьому акті як різномовні форми одного повідомлення. Тому в перекладі завжди передбачена «наявність двох текстів плюс їх об'єднання в процесі спілкування. Інакше кажучи, ми тут маємо справу з трьома різними мовними актами: а) акт спілкування за допомогою іноземних мов, що створює оригінальний текст; б) акт спілкування за допомогою МП, що створює текст перекладу; в) акт об'єднання (комунікативного прирівнювання) мовних творів, через які відбувається спілкування в актах (а) і (б)» [6, с. 34].

По-дев'яте, переклад як вид міжкультурної комунікації детермінований не тільки соціолінгвістичними чинниками (ситуативними змінами), включеними в соціокультурну мовно-розумову діяльність партнерів перекладацького процесу (соціальна історія комунікантів, «канал зв'язку» – середовище провадження обміну інформацією, соціальні мовні коди), а й регульований культурними змінними, оскільки в процесі перекладацької діяльності особливої значущості набувають адекватність нормативних установок, ціннісних орієнтацій, ціннісних принципів суб'єктів вихідного й перекладеного текстів. Саме схожість стереотипів свідомості, постулатів спілкування, цінностей і норм сприяє взаєморозумінню суб'єктів перекладацької діяльності й правильній інтерпретації ними вихідного й перекладеного текстів. У ситуації перекладу знання особливостей культурних систем партнерів – умова результативності процесу перекладу, бо «культура – це сукупність значень, цінностей і норм, якими володіють особи, що взаємодіють, і сукупність носіїв, які об'єктивують, соціалізують і розкривають ці значення» [9, с. 218].

У процесі перекладу як міжкультурної комунікації цієї сукупності знань, цінностей і норм досягають за рахунок соціального регулювання перекладацької діяльності, що «здійснюється, по-перше, з боку немовної діяльності (соціальної за своєю природою), у структурі якої протікає мовне спілкування, і, по-друге, з боку соціальних умов», що виникають у результаті взаємодії «соціально організованих індивідів, тобто мовна діяльність контрольована так званими етичними правилами, що регламентують соціальну взаємодію особистостей» [10, с. 257]. Для адекватного розуміння партнерами один одного, а також змісту вихідного тексту та його інтерпретації мовою перекладу недостатньо тільки знання норм іншої мови, необхідно мати спільний соціокультурний досвід, складниками якого і є правила поведінки, норми, стереотипи. Тому необхідно, щоб зовнішні (соціальні) і внутрішні (етичні та ціннісні) норми, соціальний досвід збігалися в суб'єктів вихідного й перекладеного текстів. Якщо ж у різномовних комунікантів такого спільного досвіду не виявлено в процесі перекладацької діяльності (коли під час перекладу вихідного тексту не орієнтуються на іншомовного читача), то перекладач повинен репрезентувати в перекладеному тексті той мовний та соціокультурний досвід, який був представлений у вихідному тексті. Для цього перекладач співвідносить внутрішню програму мовних дій із зовнішніми умовами мовної діяльності за допомогою

таких прийомів: «а) запозичення іншомовного культурного досвіду й розширення його за рахунок досвіду лінгвокультурної спільноти – носія мови – щодо досвіду лінгвокультурної спільноти – носія вихідної мови; б) «зведення» досвіду лінгвокультурної спільноти – носія вихідної мови – до досвіду контактної з нею лінгвокультурної спільноти – носія мови» [11, с. 13–14]. Із цього висловлення випливає, що перекладач повинен знати правила відображення та використання (позначення) зовнішніх умов стосовно тієї чи тієї мовної діяльності.

По-десяте, у процесі перекладацької діяльності постає вторинний текст, який хоча й відображає та передає основну інформацію, закладену у вихідному тексті, але містить сліди творчої діяльності перекладача. Тому переклад можна виокремити з інших типів міжкультурної комунікації на основі двох його ознак: вторинності тексту й установки на заміщення (репрезентацію) вихідного тексту в іншому мовному й культурному середовищі.

Висновки та перспективи дослідження.

1. Процес перекладу має активну сутність. Репродуктивна діяльність під час перекладу – це відтворення смислової інтенції автора висловлення, що несе в собі творчий початок – вияв перекладацької здатності, коли вихідний і перекладений текст постають то у вигляді перетвореної форми властивостей суб'єкта діяльності (опредметнений слід життєдіяльності людини), то у формі непредметних знакових форм у живій діяльності людей. Тексти є продуктами діяльності продуцентів (тих, що говорять, і тих, що слухають).

2. Переклад також є актом міжкультурної комунікації, коли обмін інформацією відбувається різними мовами (первинний і вторинний). Переклад як міжкультурна комунікація має всі компоненти її структури: комуніканти, інтеракція, мовні коди, функції, результат. Водночас переклад відрізняється від міжкультурної комунікації властивими тільки йому ознаками. Це обмін інформацією, що відбувається на основі двох мовних кодів; він є різновидом опосередкованої комунікації, коли перекладач постає як посередник, що передає інформацію-текст з однієї мови в іншу на основі використання двох мов. У процесі міжкультурного обміну інформацією задіяні не два, а три комуніканти (мовець, реципієнт 1 (перекладач), реципієнт 2 (одержувач тексту)). Одним із завдань перекладу як міжкультурної комунікації є задоволення суспільної потреби у двомовній комунікації. Під час перекладу відбувається смислове злиття двох різномовних інформаційних текстів. І, нарешті, переклад – це двомовна комунікація, у якій процеси говоріння й розуміння актуалізовані двічі, по-перше, між мовцем і реципієнтом 1, по-друге, між перекладачем й одержувачем тексту – реципієнтом 2.

3. Подальше дослідження зв'язку сучасного перекладознавства та міжкультурної комунікації однозначно лежить у практичній площині. У перспективі більш детальний розгляд цього питання призведе до нового рівня перекладів як людиною, так і машиною. Уже зараз сучасні гаджети самонавчаються за допомогою людини-перекладача визначати й правильно перекладати міжкультурну термінологію. Наприклад, термін перекладознавство сучасні машинні перекладачі не можуть зрозуміти, а отже, коректно перекласти, але, безсумнівно, вплив культур різних спільнот веде до зміни й розвитку мов, а це своєю чергою призведе до зміни стратегії і тактики перекладу. Розуміння цієї зв'язки дасть ключ до якісного машинного перекладу й розвитку штучного інтелекту.

Список використаної літератури

1. Бабченко О. М. Навчання технічного перекладу та реферування. Київ : Іноземні мови, 1999. № 2. С. 11–13.

2. Білоус О. Теорія перекладу : Курс лекцій : навчальний посібник. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2002. 116 с.

3. Дрідзе Т. М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации. Москва : Наука, 1984. 232 с.

4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ : Вища школа, 1982.
5. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ, 2012. 285 с.
6. Сухенко К. М. Лексичні проблеми перекладу. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1972.
7. Циткина Ф. А. Терминология и перевод. Львов : «Вища школа» (ЛГУ), 1988. 166 с.
8. Geertz C. The Interpretation of Cultures. N. Y. : Basic Books, 1993.
9. Jäger G. Translation und Translations – linguistis. Halle (Saale), 1975.
10. Kimlycka W. Multicultural Citizenship. N. Y. : Oxford Univ. Press, 1996.
11. Porter R, Samovar L. Communication Between Cultures. N. Y. : Wadsworth Publishing Co, 1995.
12 https://studme.org/166359/literatura/tselnost.

References

1. Babchenkog, O. (1999). Navchannya tekhnichnogo perekladu ta referuvannya [Teaching technical translation and abstracting]. Foreign Languages (2), Kyiv, 11–13 (in Ukr.)
2. Bilous, O. (2002). Teoriya perekladu [The theory of translation: lecture cours : teaching manual]. Kirovograd : KDPU im. Vynnychenko, 116 (in Ukr.)
3. Dridze, T. M. (1984). Tekstovaya deyatelnost v structure sotsialnoyi kommunikatsii [Textual activity in the structure of social communication.]. Moscow : Nauka, 232 (in Russ.).
4. Koptilov, V. V. (1982). Teoria i praktyka perekladu [Theory and practice of translation]. Kyiv : High School, 190 (in Ukr.).
5. Manakin, V. M. (2012). Mova i Mizhkul'turna komunikatsiya [Language and Crossculture communication]. Kyiv : Academy, 285 (in Ukr.).
6. Sukhenko, K. (1972). Leksychni problemy perkladu [Lexical problemsof translation]. Kyiv : Published by Kyiv State University, 122 (in Ukr.).
7. Tsytkina, F. (1988). Terminologia i perevod [Terminology and translation]. Lviv : High School, LSU, 166 (in Russ.).
8. Geertz, C. (1993). The Interpretation of Cultures. N. Y. : Basic Books (in Engl.).
9. Jäger, G. (1975). Translation und Translations – linguistis. Halle (Saale) (in Engl.).
10. Kimlycka, W. (1996). Multicultural Citizenship. N.Y. : Oxford Univ. Press (in Engl.).
11. Porter, R, Samovar L. (1995). Communication Between Cultures. N. Y. : Wadsworth Publishing Co (in Engl.).
12. https://studme.org/166359/literatura/tselnost.

I. Yu. GOLOVASH, S. V. KOBYAKOV, M. Yu. POGODINA. MODERN TRANSLATION AND INTERCULTURAL COMMUNICATION

Introduction. *Translation is the process of recoding opinions expressed in one language by means of the second language. It does not only require knowledge of native and foreign languages, but also requires consideration of the system of values of participants in intercultural communication.*

The purpose *of this article is to reassess the views of scholars and practitioners regarding translation in general, and contemporary translation as a means of intercultural communication. The translation process must undoubtedly be seen as an act of intercultural social communication, during which information, phrase or text is exchanged between the source and the recipient. It is determined that the nominee is unconsciously oriented to the value system of his or her cultural environment, while the recipient relies on his or her own culture.*

Research methods. *During translation, the text is transformed with the help of the characters of the second language and its transmission to the addressee, the native speaker of another language, the translator acts as the sender of the message, but in another language. Translation and communication have similar components with structural segments: communicators, interaction, code, functions, result. However, this type of communication has its own peculiarities, which is manifested, first of all, in the fact that the translation of the subjects of communication is greater. During the translation activity, the communicative function (communication and exchange of information), the representative function (presentation of the source text in the second language, preserving the fidelity of the original), the regulatory function (regulated by norms, postulates of communication) also serve for the needs of society.*

Main results of the study. *For the correct understanding of each other's partners, as well as the content of the source text and its interpretation, it is necessary to have a common socio-cultural experience, which are the rules of behavior, norms, stereotypes.*

Scientific novelity of research resuls. *In the article for the first time we have found that correct translation has an effective way of intercultural communication in the context of globalization - it is an opportunity to show, state and reflect on how translation becomes an instrument of communication in*

different communities in the world with its effective development through different socio-cultural and linguistic experiments.

Conclusions and specific suggestions of the author. *Thus, it can be concluded that translation is a multifaceted, complex activity in which there is not only the replacement of one language by another, but also the interaction of linguistic persons with their social and psychological characteristics, national mentalities and the interaction of cultures. The authors of the article agreed that a modern professional translator should not only be a high-quality linguist, but also be an expert in the field of foreign language culture and crosscultural communication.*

Keywords*: translation process, intercultural communication, text integrity and coherence, parallel translation, speaker, recipient, communication subjects, communication function.*

Надійшла до редакції 21.01.20
Прийнято до друку 20.02.20